

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת גלית דיסטל אטבריאן

5467/25/פ

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – מטרות המוסד, מינוי מנהל ופיקוח פרלמנטרי על מאזן ודוח כספי), התשפ"ה–2025

1. תיקון סעיף 8 בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 8, אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:
- "(ה) המוסד יפעיל מערך ביטוח חברתי בעבור אזרחים ישראלים ותושבי ישראל, שיכלול גמלאות ושירותים שיסופקו או ישולמו לפי הקבוע בחוק זה ויגבה לגביהם דמי ביטוח ורשאי לספק או לשלם גמלאות למי שאינם אזרחים או תושבים כאמור, אם הדבר נקבע במפורש לפי חיקוק; פעילות המוסד תושגת על תכנון ארוך טווח."
2. תיקון סעיף 20 בסעיף 20 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:
- "(ב) מינויו של מנהל המוסד טעון גם התייעצות עם ראש הממשלה; המנהל ימונה לתקופה של חמש שנים, וניתן לשוב ולמנותו לתקופת כהונה נוספת אחת בלבד; השר ידווח לוועדת העבודה והרווחה על נימוקיו לבחירת מנהל המוסד בתוך שבוע ממועד המינוי."
3. תיקון סעיף 31 בסעיף 31 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום המילים "למועצה ולשר" יבוא "למועצה, לשר ולוועדת העבודה והרווחה";
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א1) ועדת העבודה והרווחה תקיים דיון בעיקרי המאזן והדין וחשבון הכספי שהוגשו לה לפי סעיף קטן (א)."

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

דברי הסבר

המוסד לביטוח לאומי (להלן – המוסד) הוא תאגיד שהוקם על ידי הכנסת בחוק בשלהי שנת 1953 על מנת לבנות ולהפעיל מערך של ביטוח חברתי הכולל תשלום קצבאות ומתן שירותים לאזרחי המדינה ותושביה. מאז מהווה המוסד שחקן מרכזי ומשפיע ביותר בתחומי החברה והרווחה במדינת ישראל. לאורך השנים חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995 (להלן – החוק), וחוקים אחרים הטילו על המוסד לשלם גמלאות נוספות ולספק שירותים נוספים. בתוך כך, נוסחו של החוק המקורי הוחלף פעמיים – בשנת 1968 ובשנת 1995. אף שלאורך השנים תוקן החוק פעמים רבות, עדיין חסרים בו כמה מרכיבים חשובים, שהצעה זו מבקשת להוסיף.

ראשית, מוצע להגדיר מטרה כללית למוסד שלאורה הוא יפעל, כפי שחוקים אחרים המקימים תאגידים ציבוריים – דוגמת חוק בנק ישראל, התש"ע–2010, וחוק ניירות ערך, התשכ"ח–1968 – מגדירים מטרה לתאגיד.

שנית, מוצע לקבוע את משך כהונתו של מנהל המוסד ואת האפשרות למנותו לכהונה נוספת – בדומה להסדר הנהוג ביחס לנגיד בנק ישראל. כמו כן, מוצע לקבוע כי מינויו של מנהל המוסד על ידי השר האחראי עליו יהיה טעון התייעצות גם עם ראש הממשלה. נוסף על כך, מוצע לקבוע כי הנימוקים לבחירה באדם לתפקיד מנהל המוסד יועברו בכתב לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת בתוך שבוע ממועד המינוי. שלישית, מוצע לקבוע כי המאזן והדין וחשבון הכספי בצירוף הדין וחשבון של אקטואר המוסד, שיש להגיש כיום על פי החוק למועצה ולשר בתוך שישה חודשים מתום שנת כספים, יוגשו גם לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, וכי לאחר הגשת המאזן והדוחות יידונו עיקריהם בוועדה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ה' בשבט התשפ"ה (03.02.2025)